

Sähkömarkkinat eivät toimi oikein

Kaleva
23.12.2008

JARMO KONTIAINEN/ARKISTO

Suuren ja mahtavan energiayhtiön Fortumin ote on lipsunut Ruotsinmaalla. Ensimmäinen se unohti laskuttaa tuhansilta asiakkailta sähkön kulutuksesta, ihmeekös tuo, kun rahaa on tullut "ovista ja ikkunoista".

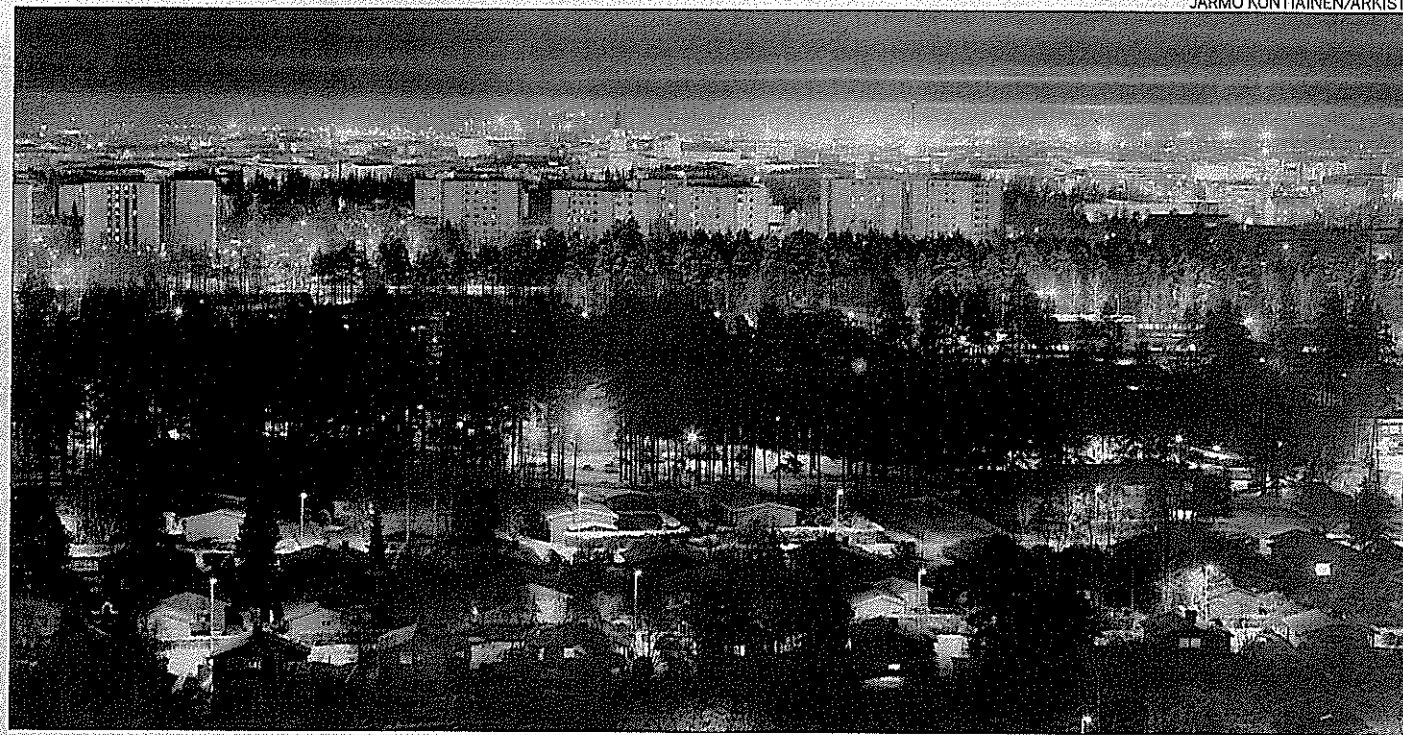
Vika yhtiön mukaan johtui siitä, että jotkin sähkömittarit eivät olleet lukeneet sähkön kulutuksen mittaustietoja oikein. Vika havaittiin, kun vanhat mittarit vaihdettiin uusiin. Joissakin tapauksissa virheellinen sähkön mitaus oli jatkunut jo vuosia. Nyt Fortum karhuu Ruotsissa kymmenien tuhansien kruunujen jättilaskuja useilta asiakkailtaan.

Toiseksi Fortum joutuu Ruotsissa palauttamaan yliperittyjä siirtomaksuja kahden miljoonan euron edestä ja perumaan vuoden vaihteen yhdeksän miljoonan euron maksujen korotukset Ruotsin energiamaarkkinoita valvovan viranomaisen ratkaisun perusteella. Tämä edellä kerrottu valitettavasti koskee vain Fortumin ruotsalaisia asiakkaita.

Kolmanneksi, sähköyhtiöiden ylisuuret voitot on saatava kuriin. Liikevoiton ollessa noin puolet liikevaihdosta kertoo se, että sähkömarkkinat eivät toimi oikein, tähän on valtiovallan puuttuva.

Maan hallitus on vihdoinkin viimein saamassa windfall -veron säädetyksi. Veron tuotoksi on kaavailtu 200 miljoonaa euroa, joka ei ole hinta eikä mikään Fortumin tapauksessa, vaikka se maksaisi yksin koko veron.

Fortum maksoi viime vuodelta osinkoja noin 1 200 miljoonaa euroa, josta Suomen valtion

Energia-alan perustutkimukseen olisi syytä käyttää rahaa. Näin voitaisiin vastata tulevaisuuden ilmasto- ja energiatavoitteiden haasteisiin, toteaa kirjoittaja.

osuus oli puolet ja toisesta puolesta meni noin 15 prosenttia suomalaisille osakkeenomistajille ja ulkomaalaisille sijoittajille meni noin 35 prosenttia, joissa on paljon yhdysvaltaisia rahastoja ja eläkesijoittajia.

Neljänneksi windfall -veron tuottoa ollaan käyttämässä syöttötariffijärjestelmän rahoittamiseen, jolla taataan esimerkiksi tuulivoimalle vähimmäishintataso. Tuulivoimalla sähkön tekeminen ei ole kaupallisesti kannattavaa nykyisellä hintatasolla, siksi tarvitaan syöttötariffi, jol-

la on tuettava tuulivoiman hintaa todella paljon, varsinkin Suomen olosuhteissa tuulivoima on enemmänkin "huulivoimaa".

Itse näkisin, että rahaa olisi syytä käyttää myös energia-alan perustutkimukseen, näin voitaisiin vastata tulevaisuuden ilmasto- ja energiatavoitteiden haasteisiin. Perustutkimuksen rahoituksesta oli huolissaan myös Kalevan Lukijan sivulla 8.12. Kyösti Oikarinen.

Soveltavan tutkimuksen osalle varmaan löytyy tulevaisuudessa-

kin rahoittajia, koska kaupallinen hyöty on silloin jo näköpiirissä.

Viidenneksi voisi kysyä milloin sähkön hintaa lasketaan, tässäkin on Fortum suuressa roolissa markkinajohtajana. Teollisuuden sähkön tarve on vähentynyt ja vähenee edelleen, eli sähköstä alkaa olla jo yli tarjontaa, vaikka sähköpulalla pelotellaankin.

Sähköpörssi Nord poolissa sähkön hinta on laskenut alkusyksyn huippuhinnoista jo yli 40 prosenttia. "Sähköpöytäskään" ei ole immuuni maailman talou-

den suurlamalle, ainakin Fortumin pörssikurssi on yli puolittunut huipustaan. Toisen energian, siis öljyn, hinta on romahtanut alle 40 dollariin tynnyriltä, siis yli 70 prosenttia huipustaan eli bensaa saadaan kohta alta euron litra.

Olisiko edessä jo sähkön hinnankin alennusmyynti, vaikka usea sähköyhtiö korottaa sähkön hintaa vuodenvaihteessa taas vanhasta muistista ilman todellisia nostoperusteita?

Raimo Tervola
Oulu